

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Hieronymi Stridonensis, Sanctae Romanae
Ecclesiae Presbyteri Cardinalis Epistolae In Tres Libros
distributae**

**Hieronymus, Sophronius Eusebius
Coloniae Agrippinae, 1674**

VII. Ad Marcellam. Ambrosius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37862

VII. Hieronymus Marcella vidua. Hanc invitat, ut
reliktā Romā, in Bethlehem se conferat, &
religiosa visa se prorsus dedit.

Ambroſius, quo chartas, ſumptuſ, notarioſ
ad ministrante, tam innumerabiles libros verē
Adamantius & Chalcenterus noster explicuit, in
quadam epiftola, quam ad eundem de Athenis
ſcriperat, refert, nunquam ſe cibum Origene
præſente ſine lectione ſumptuſile: nunquam iniſſe
ſomnum, niſi unus ē fratribus ſacris literis perſo-
naret. Hoc diebus egiffē vel noctibus, ut & le-
gio orationem exciperet, & oratio lectionem.
Quid nos ventris animalia tale unquam fecimus?
Quos ſi vel ſecunda hora legentes invenerit, oſci-
tanus: manu faciem defricantes, continemus ſto-
machum: & quaſi poſt multum laborem labimur,
& mundialibus rurſum negotijs occupamur.
Prætermitto prandia, quibus mens onerata pre- *Vitia*
mitur. Pudet dicere frequentiam ſalutandi: quā *pranden-*
autiſi quotidie ad alios pergiimus, aut ad nos *tuum:*
venientes, cæteros expectamus. Deinceps itur in
verba, ſermoteritur, lacerantur abſentes, vita *Gal. 5:1*
aliena deſcribitur: & mordentes in vicem, con-
ſumimur ab in vicem. Talis nos cibus occipat
& dimittit. Cū verō amici reſeffirint, ratioci-
nia ſupputamus. Nunc ita personam leonis nobis
imponit: nunc cura ſuperflua in annos plurimos
duratura prä cogitat. Nec recordamur Evange- *Luc. 12:3*
lij dicentis: Stulte, hac nocte auferent animam
tuam à te: quae autem präparasti, cuius erunt?
Veltes non ad uſum tantum, ſed ad delicias co-

G 7

qui-

quiruntur. Ubiunque compendium est, vel multe
cior pes, citus sermo, auris attentior. Si damnum
(ut sàpè in re familiari accidere solet) fuerit
nuntiatum, vultus mœrore deprimitur. LATI-
MUR ad nummum, amissio obulo contristat.
Unde cum in uno homine animorum tam diver-
sa sit facies, Propheta Dominum deprecatur, di-
cens: Domine, in civitate tua imaginem eorum
dissipa. Cum enim ad imaginem & similitudinem
Dei conditis simus, ex virtute nostro personas nobis
plurimas superinducimus. Et quomodo in thea-
tralibus scenis unus atque idem histrio nunc Her-
culem robustus ostendit, nunc mollis in Vene-
rem frangitur, nunc tremulus in Cybelem: ita &
nos (qui si de mundo non essemus, od remu-
ndo) tot habemus personarum similitudines,
quot peccata. Quapropter quia multa jam vita
spatia transmissimus fluctuando, & navis nostre
nunc procellarum concussa turbine, nunc scopu-
lorum illisionibus * perturbata est, cum primis
licet, quasi portum quendam secreta ruris intrer-
mus. * Ibi cibarius panis, & holus nostris man-
ibus irrigatum, & lac delitiæ rusticanae, viles qui-
dem, sed innocentes cibos præbent. Ita viventes
non ab oratione somnus, nec saturitas à lectio-
revocabit. Si ætas est, secretum arboris um-
bra præbebit. Si autumnus, ipsa æris temperies
& strata subter folia locum quietis ostendunt. Ve-
re ager floribus pingitur, & inter querulas avei
Psalmi dulcius cantabuntur. Si frigus fuerit, &
brumales hives, ligna non coëmam, & calidus
vigilabo, vel dormiam. Certè quod sciamus,
nullus non algebo. Habeat tibi Roma suos tu-

Pf. 72.

Gen. I.

Ioan. 15.

*perfo-
rata.

*En tibi,

multus, arena sœviat, circus insaniat, theatra
luxurient: & quia de nostris dicendum est, ma-
tronarum quotidie visitetur senatus. Nobis ad- *Ps. 72,*
hærc Domino bonum est, & ponere in Domi-
no Deo spem nostram: ut cùm paupertate i-
stam cœlorum regna mutaverint, erumpamus
in vocem: Quid enim mihi est in cœlo, & à t-
quid volui super terram? Quo scilicet cùm tan-
tare perieramus in cœlo, parva & caduca quæ-
sisse nos doleamus in terra. Verum ut ad vil-
lam, & ad Mariae diversorum veniamus, (Plus
enim laudat unusquisque quod possidet) quo ser-
mone, quâ voce tibi speluncam Salvatoris expo-
nam? Et illud præsepe, in quo infantulus vagijt, *Cōmētis*
silentio magis, quâm infimo sermone honoran-
dum est. *Ubi sunt latæ porticus?* ubi aurata latæ *Bethleem*
quearia? ubi domus miserorum pœnis, & da-
mnatorum labore vestitæ? ubi instar palatiū pri-
vatorum extructæ basilicæ? ut vile corpusculum
hominis pretiosius inanabulet, & quasi mundo
quâquam posuit esse ornatius, tecta sua magis
velint aspicere, quâm cœlum, Bethlēhem ecce
in hoc parvo terræ foramine, cœlorum con-
ditor natus est. Hic involutus pannis, hic vi-
sus à pastoribus, hic demonstratus à stella, hic
adoratus à Magis. Et puto, sanctior locus estru-
pe Tarpeja, quæ de cœlo sapientius fulminata,
ostendit quod Deo displiceat. Est ibi quidem
sancta Ecclesia, sunt trophya Apostolorum,
& Martyrum: est Christi vera confessio, est
Apostolorum prædicta fides: & gentilitate
calcata in sublime quotidie erigitur vocabu-
lum Christianum. Sed ambitio, potentia,

Collatio
Bethleem
& Romæ

mag.

magnitudo urbis, videri & videre, salutari &
lutare, laudare & detrahere, vel audire, vel
loqui, & tantam hominum frequentiam videre,
proposito monachorum, & à quiete aliena su-
Aut enim videmus ad nos venientes, & silenti
perdimus; aut si non videmus, superbiae arguim
Interdum ut visitantibus reddamus vicem, ad
perbas fores pergitus. Inter linguas rodent
ministrorum, postes ingredimur deauratos.
Christi ergo villa, ut supra diximus, tota rustic
itas est. Extra Psalmos silentium est. Quocunq
verteris, arator stivam tenens, alleluja decanta
Sudans messor Psalmis se avocat: & curvâ attor
dens vites falce vinitor, aliquid Davidicum c
nit. Hæc sunt in hac provincia carmina, h
(ut vulgo dicitur) amatoriæ cantiones. Vale

VIII. Paula & Eustochium Marcella nobili
dura. Quam hortantur, ut relictâ Româ, ad lu
sa terra sanctâ invisa se confe
rat. Stylus autem est planè
Hieronymi.

Mensuram charitas non habet, & impati-
tia nescit modum, & desiderium non suffi-
net. Unde & nos oblitæ virium nostrarum, & non
quid possumus, sed quid velimus tantum cogi-
tantes, magistram cupimus docere discipulæ, &
ut est vulgare proverbium: Sus artium reperti-
cem. Tu, quæ primam scintillam fomiti nostro
subjecisti, quæ ad hoc studiuin nos & sermoni
Matt. 23, hortata es & exemplo, & quasi gallina congrega-